

Nr 78.

Av herr **Holmbäck**, om författningsbestämmelser rörande förnamn.

Den gällande svenska rätten uppställer intet hinder mot att i dopet givas och i kyrkoböckerna intagas vilka förnamn som helst, huru olämpliga de än i det särskilda fallet kunna vara. I tidningarna stå då och då notiser om att barn fått förnamn, vilka måste bliva till ohägn för dem. Det är då av en viss betydelse att söka hindra att alltför olämpliga förnamn bliva legalt gällande.

För att nå detta mål kan man använda samma medel som i den franska rätten. I Frankrike utfärdades under revolutionen — den 11 germinal år 11 — en ännu gällande lag om förnamn och namnändring. I art. 1 i denna lag stadgades att i de register, som fördes över nyfödda, inga andra förnamn finge inskrivas än de som funnes i de särskilda kalendrarna («dans les différens calendriers»; bredvid den republikanska kalendern fanns även den kyrkliga) och namn, som burits av personer, som voro kända från antikens historia (namn »des personnages connus dans l'histoire ancienne»). Att på detta sätt inskränka förnamnen till i huvudsak sådana, som finnas upptagna på upprättade namnlistor, torde emellertid strida mot vad man i Sverige skulle anse lämpligt. Hos oss skulle man kunna införa liknande regler som i Danmark och Norge.

I Danmark hade man i varje fall redan under förra hälften av 1800-talet uppmärksamheten riktad på att allmänheten icke borde få välja vilka namn som helst åt nyfödda. I 18 § av den danska förordningen den 30 maj 1828 »Om Adskilligt, som i hänseende til Daaben bliver at iagttage» stadgas att prästen bör kontrollera («paasee») att icke något opassande namn, som vederbörande kunde komma att föreslå, gives åt något barn. I Karnov, Samling af Danmarks love 1938 (utgiven av professor St. Hurwitz) säges som kommentar till detta lagrum, att ett barn icke får döpas till ett namn, som verkar löjligt eller på annat sätt generande («som virker latterligt eller paa anden Maade generende»).

I Norge gäller lagen den 9 februari 1923 om personnamn. I dess 17 § säges att som förnamn icke må väljas ett namn som kan fruktas komma att bli en börda för den, som bär det, och ej heller ett namn, som är i bruk som släktnamn och icke till ursprunget är ett förnamn. Den norska lagen inskriber alltså även mot det fall, att barn som förnamn erhålla namn, vilka i själva

verket äro efternamn. Lagen tillåter dock att välja moderns släktnamn som gift vid sidan av ett annat förnamn.

Med tillämpning av liknande grundsatser synes i Sverige kunna stadgas att förnamn, som är löjeväckande eller eljest kan antagas bliva en börda för den, som får det, icke får givas genom dopet eller införas i kyrkoböckerna. Likaså torde kunna övervägas att införa liknande regler som i den norska rätten om förbud mot förnamn, som äro i bruk som efternamn. Huru reglerna lämpligen skola utformas tillhör det en blivande utredning att närmare ange liksom även om dessa regler böra utfärdas i form av lag eller på annat sätt. Vid utredningen torde även böra undersökas den rätt den enskilde lämpligen bör ha att överklaga en vägran från vederbörande att godkänna ett föreslaget förnamn.

Med stöd av vad nu angivits får jag föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande sådana författningsbestämmelser, att tilldelandet av olämpliga förnamn i möjligaste mån förhindras, samt ville fatta de beslut, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 20 januari 1944.

A. Holmbäck.